

UDC 821.581

LIN WANLI. THE WEDDING SEASON¹

K. Zinchenko

Master's degree student

at the Department of the Far East and Southeast Asia Languages and Literatures
Educational and Scientific Institute of Philology of Taras Shevchenko National University
of Kyiv

14, Taras Shevchenko blvd., Kyiv, 01601, Ukraine

katyazinini@gmail.com

T. Vechorynska

Ph.D. in Comparative Literature

Associate professor

at the Department of the Far East and Southeast Asia Languages and Literatures

Educational and Scientific Institute of Philology
of Taras Shevchenko National University of Kyiv

14, Taras Shevchenko blvd., Kyiv, 01601, Ukraine

t.vechorynska@gmail.com

The formation of Chinese literature in Indonesia dates back to the late 1970s and early 1980s. Due to the political instability and anti-Chinese sentiment of the day, Indonesia's cultural communication with China was limited to a few literary works that became available in Indonesia through some channels from Taiwan and Hong Kong. Thus, popular love novels and wuxia fiction became the basis of the literary works of Indonesian writers of Chinese origin. Chinese-Indonesian literature of the time was characterized by simplicity of plots and forms and was represented mostly by social issue prose. Since the 1990s, with the normalization of Chinese-Indonesian diplomatic relations and especially with the beginning of the new century, the cultural environment for the further development of Chinese-language literature has become more favorable. These included the teaching of Chinese in educational institutions, the opening of Chinese cultural and literary unions and clubs, and the emergence of numerous Chinese-language periodicals. Chinese-Indonesian literature has been developing, and the readership got acquainted with the writings of Huang Dongping (黄东平), A Wu (阿五), Lin Wanli (林万里), Yang Weizhen (严唯真), Bi Lin (碧玲) and many others.

Chinese-language Indonesian literature (印尼华文文学) is characterized by several interesting features that reflect the creative combination of the two cultures. First, the literary language of Chinese-Indonesian works includes borrowings from Indonesian, English graphics, Cantonese and Fujian dialectisms, adherence to Chinese classical

¹ Переклад з китайської К. Зінченко. Вступна стаття Т. Вечоринської.

traditions, the use of wenyanism, idioms, allusions, etc. Secondly, Chinese-language Indonesian literature has a strong social orientation. It reflects the political, economic, and cultural aspects of Indonesian society. These are the insurmountable gap between the rich and the poor, the historical confrontation between Indonesian society and imperialism/colonialism, and the age-old hard work of the local population and Chinese emigrants. After all, Chinese-language Indonesian literature philosophically comprehends the thoughts, characters, moods, and ideals of locals and Chinese immigrants. Thus a unique style of this literature undoubtedly makes it an integral part of Overseas Chinese-language literature (海外华文文学) discourse, which is gaining worldwide representation.

Lin Wanli (b. 1938) is an Indonesian writer of Chinese origin (Fuqing, Fujian). After Indonesian Bandung High School, he graduated from Beijing Pedagogical University with a degree in Chinese Philology. After returning to Indonesia and before the 30th September Movement, Lin Wanli published several short stories in the Hong Kong journal "Contemporary literature and art" (《当代文艺》), but was mostly interested in literary criticism and published critical reviews of Chinese-language literature under the pen name Lin Li (林立). He returned to belletristic writing only in the late 1980s, and published collections of short stories, "The Wedding Season" (《结婚季节》) and "I Owe It All to You" (《托你的福》). He also translated and researched the early works of Chinese writers in Indonesia and Malaysia. Within the literature of the Chinese diaspora, Lin Wanli's writings are distinguished by their unique humorous style and the usage of irony in a masterful way to reveal all sorts of flaws or simply the everyday life of the Chinese-Indonesian community.

Keywords: Overseas Chinese literature, Chinese-language literature, Chinese Indonesian literature, Lin Wanli.

ЛІНЬ ВАНЬЛІ. ВЕСІЛЬНИЙ СЕЗОН

К. Ю. Зінченко, Т. В. Вечоринська

Формування літератури китайської діаспори в Індонезії припадає на кінець 1970-х – початок 1980-х років. Зважаючи на тогочасну політичну нестабільність і антикитайські настрої, культурна комунікація Індонезії із Китаєм була обмеженою, підґрунтям літературної творчості індонезійських письменників китайського походження ставали популярні любовні романи та твори у жанрі уся, що потрапляли до країни через Тайвань і Гонконг. Китайськомовна індонезійська література тієї доби характеризувалася простотою сюжетів та форми й була представлена здебільшого прозовими творами соціально-побутової тематики. Починаючи з 1990-х років із нормалізацією китайсько-індонезійських дипломатичних відносин, і особливо з початком нового століття, культурне середовище для подальшого розвитку китайськомовної літератури стало більш сприятливим. Це було і викладання китайської мови у навчальних закладах, і відкриття китайських культурних й літературних спілок і клубів, а також поява численних китайськомовних періодичних видань. Китайськомовна індонезійська література набуває розвитку і поширення, читацька аудиторія знайомиться й захоплюється творами Хуана Дунпіна (黄东平), А У (阿五), Ліня Ваньлі (林万里), Яня Вейчжєня (严唯真), Бі Ліін (碧玲) та багатьох інших.

Китайськомовна індонезійська література (印尼华文文学 *yinni huawen wenxue*) характеризується декількома цікавими особливостями, що відбивають творче поєднання двох культур. По-перше, літературній мові китайсько-індонезійського доробку притаманні запозичення з індонезійської мови, англомовна графіка, кантонські та фуцзяньські діалектизми, успадкування традицій китайської класичної мови, вживання вєньянїзмів, відомих висловів, ідіом, алюзій тощо.

По-друге, китайськомовна індонезійська література має яскраво виражену соціальну спрямованість – вона відбиває політичні, економічні та культурні аспекти індонезійського суспільства. Це і нездоланна прірва між бідними та багатими верствами населення країни, й історичне протистояння імперіалізму та колоніалізму, й одвічна працьовитість місцевого населення та китайських емігрантів. Зрештою, китайськомовна індонезійська література філософськи осмислює думки, характери, настрої та ідеали місцевих жителів і китайських емігрантів. Відтак і сьогодні формується унікальний стиль цієї літератури, яка, безумовно, є важливою складовою частиною дискурсу закордонної китайськомовної літератури (海外华文文学 *hawai huawen wenxue*), що набуває світової представленості.

Лінь Ваньлі (р. н. 1938) – індонезійський письменник китайського походження (м. Фуцін, пров. Фуцзянь). Закінчив середню школу м. Бандунг, Індонезія, вищу ж освіту отримав у Пекінському педагогічному університеті на факультеті китайської філології. Після повернення до Індонезії та до руху “30 вересня”² в 1965 році, Лінь Ваньлі опублікував кілька оповідань у гонконзькому журналі “Сучасна література та мистецтво” (《当代文艺》 *dangdai wenyi*), але здебільшого цікавився літературною критикою та робив критичні огляди китайськомовної літератури на теренах Індонезії під псевдонімом Лінь Лі (林立). Повернувся до красного письменства лише наприкінці 1980-х років, видав збірки оповідань “Весільний сезон” (《结婚季节》 *jiehun jijie*) та “Завдяки тобі” (《托你的福》 *tuoni defu*). Також перекладав та досліджував ранній доробок китайських письменників в Індонезії та Малайзії. У літературі китайської діаспори Лінь Ваньлі вирізняється своїм унікальним гумористичним стилем і майстерним словом, за допомогою якого іронізує над всілякими вадами чи то просто повсякденням китайсько-індонезійської спільноти.

Ключові слова: література китайської діаспори, китайськомовна література, китайсько-індонезійська література, Лінь Ваньлі.

Лінь Ваньлі
ВЕСІЛЬНИЙ СЕЗОН³

Розділ 1

Недільний ранок. Бліді хмари високо в небі й свіже повітря – вчора ввечері пройшов дощ. Шановний Агуй, як зазвичай, мав рано встати, аби встигнути на ранкову гру в теніс. На тиждень припадає лише одна така можливість пограти, тому в жодному разі не можна пропустити. Поспіхом запхнувши футболку, шорти та кросівки у пакет, Агуй стрімголов заліз у машину. Щойно став рушати, то почув, як з дому викрикує дружина: “Не забудь, після гри ноги в руки та й додому. Сьогодні аж дев’ять заходів”. Згадані тут дев’ять заходів не стосуються показів на Тижні кіно в Азійсько-Тихоокеанському регіоні або ж матчів Всесвітнього Кубка Томаса з бадмінтону. Тут йдеться про дев’ять весільних бенкетів.

² Невдала спроба державного перевороту у ніч проти 1 жовтня 1965 року, що була зроблена групою індонезійських військових, які захопили та вбили шістьох генералів, вимагаючи усунення від влади Сукарно, першого президента Індонезії. Як наслідок країною прокотились антикомуністичні репресії, було заборонено низку політичних партій, в тому числі й комуністичну, суттєво погіршилися відносини країни із Китаєм.

³ Перекладено за виданням 海外华文文学读本, 短篇小说卷/吴奕锜选编, — 广州: 暨南大学出版社, 2009.4. 第 182–186 页.

Весілля такі ж сезонні, як і дуріан⁴. Період, упродовж якого повітря сповнене ароматом дуріана, одночасно сповнений і запрошеннями на весілля, що прилітають звідусіль. Щойно настає весільна пора, листівки, як осіннє опале листя, куди не глянь – всюди землю покривають. Подеколи на одну неділю припадає ціла купа запрошень. Як поїдеш в один кінець міста, то не встигнеш в інший; побіжиш до “Сінхуалоу”, то не добіжиш до “Сяояогун”. Маєш крутитися наче в’юн в ополонці та вибиватися з останніх сил, хоч розірвися.

Розділ 2

Шановний Агуї разок зіграв у теніс та таки не мав спокою – треба ж було розпланувати дев’ять бенкетів – тому поспішив додому.

Тільки-но він увійшов до будинку, як старша дочка Дамао передала вказівки матері: “Тату, ванна вже готова. Мама сказала, щойно ти повернешся, то маєш негайно помитися”.

“А мама де?” – запитав Агуї у Дамао.

“Пішла у перукарню “Красуня” робити зачіску. Ще сказала, що за пів години треба викликати водія, щоб привіз її додому”, – відповіла Дамао.

Завдяки спритності, яка властива спортсменам, шановний Агуї прийняв ванну як раз та два. Саме у цей час повернулася із “Красуні” його дружина. Агуї аж ахнув і витріщився на її зачіску – волосся розчесане на пасма локшини, прямисінько закривало праву половину обличчя. Зачіска називалася “Чері Чун”⁵ і була тоді найпопулярнішою.

“Агую, що ти так дивишся, не впізнаєш мене? Ану, йди вдягайся. Твій новий костюм “Розкіш” висить за дверима спальні, щойно я попросила служницю випрасувати його”, – дружина Агуя промовила до чоловіка, який так і стояв щойно з ванної кімнати у самій майці та з рушником через плече.

Новий костюм “Розкіш” сів на Агуєві мов улитий. Стоячи перед дзеркалом, той видивлявся так і перетак, й лишився дуже задоволений.

“Агую, ти готовий? Ходи-но сюди, обміркуємо, як розподілити завдання на сьогодні!” – погукала дружина.

Шановний Агуї вийшов зі спальні та попрямував до круглого столу у вітальні. Дочка Дамао, син Ачжу і дружина Агуя вже сиділи довкола. На столі лежали дев’ять запрошень, всі червоного кольору. Щойно Агуї всівся, розпочалась домашня нарада, яка трохи нагадувала міжнародну конференцію міністерського рівня.

З-поміж дев’яти запрошень, що лежали на столі, дружина Агуя вибрала три. Потім вона розклала їх перед чоловіком: “Ми вдвох маємо бути присутніми на цих трьох заходах. Перший – пана Чжена Юцюаня, вежа “Сінхуалоу”, під обід з одинадцятої по першу, шведський стіл. Другий бенкет – пана Цяня Бушао, палац “Сяояогун”, з четвертої до шостої по обіді, шведський стіл. Третій – пана Цая Фудо, ресторан “Сілінмень”, на шосту вечора, урочистий бенкет”. Виявилось, що дружина обрала запрошення трьох найбагатших і найвідоміших

⁴ Дуріан – рослина, що поширена у тропічних лісах Південно-Східної Азії, плоди округлої форми із твердою оболонкою, мають специфічний аромат.

⁵ Чері Чун – кіноакторка із Гонконгу, вважалася однією із найкращих акторок у 1980-х роках.

людей з дев'яти. Як і завжди, ці три бенкети Агуй та його дружина мали відвідати особисто.

“А як тоді розподілимо інші запрошення? Хто піде?” – запитав Агуй.

Дружина Агуя звернулася до дочки: “Дамао, подивись-но, куди ти хочеш піти від нашої сім'ї. Можеш обрати”.

“Немає з чого вибирати. Мама постійно так робить. До тих, хто багатий, ви йдете двоє, в кого грошей трохи менше, туди йде тато сам-один; а до тих, у кого взагалі їх немає, змушують іти мене або брата. Гарзд, сьогодні я піду до двох – сина дядька Ачжуна, кафе “Золотий дракон”, і до тітки Ачжао, їдальня “Радість”, – Дамао безпорадно надула губи.

“А чи можна дітям такі дурниці торочити? Просиш їх повеселитися, поїсти, а вони все одно бубнять. Ачжу, тобі доведеться охопити решту, забіжиш до кожного з чотирьох, добре?” – сказала дружина Агуя.

Ачжу, як почув, що йому потрібно завітати аж у чотири місця, то точно не зрадів, тому відповів ще швидше за сестру: “Мамо, Дамао йде тільки у два місця, а мені треба у чотири. Це дуже несправедливо. У всьому має бути справедливість. Сьогодні дев'ять бенкетів, розподілимо порівну. Кожен відвідає три, гарзд?” Потім ще й додав, спеціально у бік Дамао: “Ти йдеш ще до одного місця, без заперечень!”

“Брате, ні! Я сьогодні домовилася погуляти з однокласниками, треба лишити для них трохи часу. І так йду у два місця, нема коли навіть угору глянути”, – заперечила Дамао.

“Тобто у тебе є однокласники, а в мене їх що, немає? За ці останні два тижні – плавання, гра в м'яч і прогулянки – все було скасоване. Хтось одружується, а страждаю я”, – бурчав собі Ачжу.

“Брате, не гнівайся. Я думаю, краще тобі піти у два місця, як і мені. А щодо решти – попроси сходити служницю Аміну разом із малою Сяомао. Все одно Аміні нема чого вдома робити”. Дамао вважали такою, що має високий “ай-к'ю”, бо вона повсякчас висувала подібні ідеї.

Шановний Агуй та його дружина замислилися, а потім вирішили, що це дійсно є вихід із тісного кута. Дружина Агуя поклікала служницю та дала тій вказівок щодо поведінки на бенкетах, після чого у всіх лишилося всього обмаль часу на вдягання. Сяомао, якій ще не виповнилося дев'ять, дуже зраділа можливості вдягти новеньку сукенку та прогулятися, тому безупинно підстрибувала як той горобчик. Аміна так само була на сьомому небі від щастя, бо так вийти на люди було дуже почесно.

О пів на дванадцяті всім треба було вирушати. Агуй із дружиною разом сіли у машину, він був особисто за кермом. Дамао поїхала на машині із водієм. Ачжу помчав на японському мотоциклі “Шушуцзі”. Зрештою, і Аміна, вдягнена наче дружина голови району, разом із Сяомао з ревом відбули на моторикші.

Розділ 3

Шановний Агуй проїхав на авто близько пів години та дістався комплексної будівлі “Indo Plaza” (наразі по всьому світу популярно називати великі будівлі “плазою”), “Сінхуалоу” був розташований на восьмому поверсі цієї багатоповерхівки. Автомобіль заїхав на автостоянку, але, зробивши декілька обертів, не знайшов місця для паркування, тому довелося виїжджати знову. Зрештою,

доля посміхнулася їм, і вони знайшли вільне місце на узбіччі, хоча й далеченько від будівлі. Подружжю довелося “прогулятися” під полуденним пекучим сонцем ще п’ятсот метрів, і, коли вони дісталися входу, вже сьомий піт зійшов. У цей час костюм Агуя “Розкіш” розкішшю вже не пах, бо всю спину залило. “Чері Чун” на голові дружини Агуя перетворилась на чортзна-що, а ноги у нових туфлях на високих підборах після п’ятисотметрової прогулянки дійсно стали такими ж червоними, як помідори чері.

Агуй та його дружина зайшли до зали й побачили, що там і яблуку ніде впасти, а черга людей, які хотіли потиснути руки та привітати молодят, кінця-краю не мала. Не відомо, чи то кондиціонер зламався, чи то було забагато гостей, але температура в залі поступово підвищувалась. Парфуми жінок змішувалися з потом чоловіків, утворюючи смердючий запах. Обидва відчували, що задихаються. Та все ж мали терпіти, бо терпіння – то людська чеснота. Незабаром вони таки потиснули руки нареченому і нареченій. Хотіли було опісля підійти до столу, та помітили, що і там голці ніде упасти. Довелося відмовитися від права гарно попоїсти та поспіхом витиснутися із натовпу. Вийшли на двір, від легкого вітерцю трохи покращало. Зробили глибокий вдих, намагаючись вхопити якомога більше свіжості, та щосили видихнули весь той сморід, що накопичився. Тільки тоді відчували, що голодні, аж кишки сваряться. На щастя, неподалік був ресторан швидкого харчування “KFC”⁶, побігли туди та накиннулися на їжу.

Зі смаженою куркою у роті дружина Агуя раптом згадала, що машина запаркована за п’ятсот метрів, і важко зітхнула.

Вдосталь наївшись, вона, спираючись на чоловіка та виписуючи кренделі, зрештою дісталася місця стоянки та сіла в машину. І подружжя, неначе скажене, помчало у бік дому.

Відвідати один бенкет важче, ніж пограти сет у теніс. Щойно машина під’їхала до воріт, дружина Агуя нетерпляче вилізла із машини й пішла до будинку босоніж. У руках вона несла нову пару взуття, яка намучила її та перетворила яшмові ніжки на помідори чері.

“Агую, я до смерті втомилася, що майже ходити не можу. До Цяня Бушао по обіді у “Сяояогун” не поїду. Відвідай сам. А я хочу спати, не буди мене”, – промовила дружина.

“А ввечері на бенкет у ресторан “Сілінмень” підеш чи ні?” – запитав Агуй.

“Ввечері без варіантів. Святковий бенкет багатіїв, на якому зберуться леді та джентльмени у розкішних вбраннях, – відвідати його дуже почесно, як можна не піти? Задля цього заходу я гарненько причепурюся, аби не бути там посміховиськом. Сьогодні ввечері вдягну той комплект, що купила у Токіо кілька місяців тому. І буде дуже доречним моє діамантове намисто, що я придбала у Гонконзі. І ті шкіряні черевики із Сінгапуру дуже пасуватимуть японській моді...” – дружина Агуя так багато говорила, що аж язик заплітався. Щойно вона збагнула, що ввечері їй знадобиться багато енергії, то денний сон убачився дуже важливим. Тоді вона сказала Агую: “Не турбуй мене, я хочу відпочити”.

⁶ KFC – міжнародна мережа ресторанів громадського харчування, спеціалізується на стравах із курки.

Агуї послухав дружину, і, щоб не заважати їй, сам пішов у кабінет перепочити. Там було вузьке ліжко, яким зазвичай мало хто користувався, воно ставало у пригоді лише тоді, коли Агуї із дружиною сварилися, і він переховувався тут, у кабінеті.

Розділ 4

Ресторан “Сяояогун” був розташований на середній ділянці великого проспекту. Окремого місця для паркування автомобілів тут не було. Коли відбувалася якась святкова подія, машини без кінця-краю вишиковувалися вздовж тротуару. На стінах по обидва боки від входу щільно одна до одної висіло безліч металевих табличок з іноземними назвами корпорацій та підприємств, аж в очах рябіло. Натовп гостей був таким великим і хаотичним, що важко було протиснутися в середину, а вийти звідти ще важче. У залі також було людно і шумно. На сцені виступали відчайдушні співачки, одягнені настільки легко, що вбрання здавалося тоншим за крила цикади, співали популярних пісень, супроводжуючи їх сучасними новомодними рухами.

Шановний Агуї спочатку пригостився за шведським столом, а потім вишикувався в довгий ланцюжок людей, щоб привітати молодят, тож потихеньку просувався за чергою. Коли він підійшов до винуватців свята, то мов заціпенів. З двох пар друзів і дружок він не знав нікого. Тоді уважніше поглянув на молодят – і не йняв віри – нареченою була гонконзька зірка Чері Чун. Шановний Агуї протер очі й уважно подивився на нареченого. Оце дивина – то був кремезний темношкірий Мухаммед Алі⁷, колишній чемпіон світу з боксу.

“Пане Алі, вітаю Вас, вітаю Вас! Бажаю Вам довіку купатися в океані кохання та довгих років подружнього життя”, – люб’язно промовив шановний Агуї, тримаючи пана Алі за руку.

“Брате Агую, дякую! Ваша присутність додала моїй скромній весільній церемонії чимало слави. Від імені всієї моєї родини я хотів би висловити Вам свою безмежну вдячність. Просимо вибачити, якщо сьогодні буде трохи обмаль уваги, на яку Ви заслуговуєте”, – пан Алі подякував, як узвичаєно на подібних заходах.

Шановний Агуї був настільки здивований, що додав: “Ви неймовірні, приїхали із далекої Америки на Схід, щоб одружитися із чарівною красунею. Тепер ви, американці, також стали розумітися на шведському столі”.

“Ми, американці, називаємо шведський стіл “free meal”, за словником це означає: першими прийшли – першими поїсте, а як поїли – то забирайтеся геть”, – пояснив пан Алі, цитуючи класику.

“Пане Алі, я думав, що бити кулаками притаманно тваринам із добре розвиненими кінцівками та трохи недоумкуватим. Не очікував, що Ви – такий освічений”, – Агуї почав нахвалювати нареченого.

“Що ти сказав! Яка ще недоумкувата тварина?” – Алі вмить розлютився і, не втримавшись, вдарив Агуя кулаком по обличчю...

Шановний Агуї ойкнув – і прокинувся. Виявилося, що удар, який пробудив його, був нанесений дружиною.

⁷ Мухаммед Алі – один із найвідоміших американських боксерів-професіоналів, який виступав у важкій ваговій категорії.

“Агую, що це в біса таке? Чому ти сховався у кабінеті та спиш солодким сном? Знаєш, котра зараз година? Я думала, що ти мене розбудиш до шостої, і ми разом підемо у “Сілінмень”! Хто ж знав, що ти тут спиш як камінь! Бовдур! Вже восьма година вечора. Певно, що бенкет у “Сілінмені” майже закінчився. Чорт тебе забирай...” – дружина Агуя без упину сварилася, бо пропустила такий важливий захід.

Шановний Агуй спочатку вислухав усю лайку, аж тоді з тяжкою бідю прийшов до тями та зрозумів, що вчинив велику помилку. Подумав собі: ну, проспав, ну, винний, та цьому вже не зарадити. Сьогодні краще спатиму у кабінеті. Ось так і пройшла неділя шановного Агуя.